

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
aanpak seksuele (straat)intimidatie

DATUM
30 november 2022
Verz. 30 november 2022

BIJLAGEN
--

BEHANDELD DOOR
HAP (Huub) Kerstens

TELEFOONNUMMER
043 350 3108

ONZE REFERENTIE
2022.17992

E-MAILADRES
Huub.Kerstens@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4141

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Sinds 2018 wordt in Maastricht, net als in een groot aantal andere steden, inzet geleverd op de aanpak van seksuele (straat-)intimidatie. De directe aanleiding daartoe was een motie van de raad op 3 oktober 2017 naar aanleiding van een brief van studentencollectief Consent Matters die dit probleem op de agenda geplaatst heeft.

Conform de afspraken met de raad wordt u tweemaal per jaar geïnformeerd over de stand van zaken in Maastricht.

De op 15-11-2022 door Groen Links, MOED, D66, PVV Maastricht, SP, Partij voor de Dieren Maastricht en de PvdA gestelde schriftelijke vragen worden separaat beantwoord.

Sinds 2020 wordt hieraan gewerkt vanuit een werkgroep seksuele intimidatie o.l.v. een projectleider van Mondriaan. Aan de werkgroep wordt deelgenomen door, of zijn anderszins betrokken, vertegenwoordigers van zo'n 40 lokale en landelijke organisaties.

Binnen de aanpak wordt seksuele intimidatie gedefinieerd als: "Elke seksuele daad, poging tot het verkrijgen van een seksuele daad, ongewenste seksuele opmerkingen of avances, of handelingen die gericht zijn tegen de seksualiteit van een persoon met behulp van dwang, door een persoon, ongeacht zijn relatie met het slachtoffer, in elke omgeving, met inbegrip van maar niet beperkt tot thuis en op het werk" (WHO, 2012).

Binnen de definitie van seksuele intimidatie kunnen verschillende niveaus in ernst en vormen van seksuele intimidatie worden vastgesteld. Verbale seksuele intimidatie is de meest voorkomende vorm, ten tweede ongewenst seksueel aanraken, ten derde online seksuele intimidatie, in de vierde plaats ongewenst flashen (het tonen van delen van het lichaam op een manier die een seksuele lading heeft) en de minst voorkomende vorm is aanranding (iemand dwingen tot het plegen of ondergaan van een ontuchtige handeling). De verschillende niveaus kunnen worden gezien als een schaal, waarbij de meest extreme vormen van seksuele intimidatie het minst voorkomen, terwijl minder extreme vormen van seksuele intimidatie vaker voorkomen. Bovendien komt seksuele intimidatie het vaakst voor op openbare plaatsen, maar ook op het werk, thuis en in het nachtleven. Aanranding, dat aan de ernstigste kant van de seksuele intimidatieschaal ligt, vindt meestal plaats op een privé-locatie (rapport Stop Street Harassment, 2018).

DATUM
30 november 2022

Waarom zetten we als gemeente hierop in:

In 2018 heeft er een onderzoek van Maastricht University en een in 2019 door Mondriaan uitgevoerd onderzoek in opdracht van de gemeente Maastricht naar ervaren seksuele intimidatie, plaats gevonden onder jongeren in Maastricht. De uitkomsten van die onderzoeken (67,2% vrouwen en 18,7% mannen hebben te maken met seksuele intimidatie) gaven voldoende aanleiding om hier actief beleid op te ontwikkelen. De in 2020 uitgevoerde onderzoek door Amnesty International onder studenten van de Nederlandse universiteiten, en het door de Maastricht University uitgevoerde onderzoek naar de situatie op de universiteit in Maastricht, onderstreepten de noodzaak van een structurele inzet op dit onderwerp (rapport sexual violence and sexual harassment among Maastricht University students 2021)

De aanpak van seksuele intimidatie is geen wettelijke taak voor de gemeente maar vanuit VWS wordt vanuit het programma veilige Steden extra inzet van gemeenten gevraagd voor de veiligheid van vrouwen en wordt ook extra budget daarvoor beschikbaar gesteld. De rest van de gemeentelijke inzet wordt gefinancierd uit middelen gezondheidsbeleid.

Gezondheidsschade:

Er zijn meerdere mentale, gedrags- en sociale effecten na het ervaren van een vorm van seksuele intimidatie voor zowel vrouwen als mannen. Afhankelijk van de vorm (ernst en impact) van de seksuele intimidatie variëren de negatieve effecten van het vermijden van bepaalde locaties, veranderen van kledingstijl, gevoelens als schuld, schaamte, verdriet, angst en/of onveiligheid, slaapproblemen, een verstoord zelfbeeld, posttraumatische stressstoornis, depressie, vertonen van risicogedrag (onveilige seks, alcohol en/of drugs misbruik) tot een verdubbelde kans op depressie of alcoholmisbruik in vergelijking met vrouwen of mannen die geen seksuele intimidatie hebben meegemaakt.

Over wie gaat het? En waar?

Onderzoek (Maastricht University, 2018 / Mondriaan/ Gemeente Maastricht, 2019) bevestigt dat met name uitgaande jongeren en studenten een groter risico lopen op het meemaken van seksuele intimidatie welke voornamelijk in het uitgaansleven plaats vindt. Het gaat dan met name om de groep jongeren tussen grofweg 18 en 25 jaar, zowel voor wat betreft slachtoffers als daders. De meeste incidenten doen zich voor in uitgaansgelegenheden en werk/ studie locaties. Kijken we naar straatintimidatie dan wordt door de respondenten de bushaltes, aanlooproute station en de bruggen over de Maas benoemd als onveilige locaties.

Doel aanpak seksuele intimidatie:

Handhaving van seksuele intimidatie is nagenoeg onmogelijk tenzij er door het slachtoffer aangifte wordt gedaan, de dader(s) bekend zijn en er sprake is van een strafbaar feit.

Het doel van de aanpak vanuit de werkgroep is dan ook met name gericht op het bewustwording en gedragsverandering van zowel slachtoffers als daders. Uit onderzoek is gebleken dat veel slachtoffers niet weten waar ze terecht kunnen voor hulp en advies en handelen daders veelal onder invloed van alcohol en groepsdruk. We zetten dan ook m.n. in op campagnes om jongeren bewust te laten worden dat grensoverschrijdend gedrag niet geaccepteerd hoeft te worden en dat je ergens terecht kunt met je verhaal, b.v. Centrum Seksueel Geweld, waar ook gekeken kan worden of aangifte bij de politie mogelijk is.

Om gedragsverandering en bewustwording te verbeteren worden trainingen en workshops gegeven door gespecialiseerde organisaties aan o.a. onderwijsinstellingen, horecagelegenheden, studentenverenigingen, jeugd- en jongerenwerkers.

DATUM
30 november 2022

Stand van zaken medio 2022:

Vanaf eind 2021 tot heden is ingezet op:

- Het opzetten van een trainingsaanbod voor:
 - Workshops in het onderwijs: Vista College (9) en UWC (45)
 - Training aan professionals: jongerenwerkers (2)
 - Safer Clubbing training tbv horeca (6x waarvan 2 studentenverenigingen)
 - Social Safety training: Universiteit (16x), studentensportraad (2x), studenten breed (3x)
- Bekendheid geven aan de gemeentelijke landingspagina seksuele intimidatie.
- De Ben je Oké? Campagne periodiek laten terugkeren tijdens feestdagen en evenementen.

Voor het laatste kwartaal 2022 en 2023 en willen we inzetten op de volgende onderdelen:

- Verduurzamen samenwerking partners gericht op borging binnen de eigen structuur van de betreffende organisaties.
- Campagne verbreden naar straatintimidatie via landelijk initiatief Rutgers
- Borging preventieve aanpak WO, HBO, MBO, VO
- Cyclisch trainingen Studentenverenigingen / trainingen Horeca stimuleren

In 2023 wordt nog op projectbasis ingezet op de aanpak van seksuele (straat)intimidatie. In 2023 zal worden onderzocht in hoeverre deze aanpak ook regionaal kan worden doorontwikkeld in het kader van preventie en gezondheidsbevordering en welke rol de gemeente(n) daar dan in hebben.

Ik vertrouw er op u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

Anita Bastiaans,
Wethouder Duurzaam Sociaal Domein, WMO, Welzijn, Diversiteit, Europa en de Euregio